

Előfizetési ár:

Helyben egész szünetidényre 4 frt. 50 kr.
 Vidékre " " " 5 " "
 Helyben egy óra 1 " oszt. ért.

Mindennemű hirdetések elfogad-
 tainak: kétszer hasábozott sorért
 5 újkr., ismétléseknél 3 újkr.
 Kincstári díj minden hirdetéssel 30 újkr.

ELŐFIZETÉSI VÉGLLEGES FELHIVÁS

a

„**Színházi Közlöny**“re

vagy egyedül a

„**Szinlap**“ra.

Egy szünetidény alatt a szinlap és bélyegjegy ezer forintnál jóval többbe kerülven, a Színházi Közlöny kiadásával alólirt e költséget legalább felében meggazdálkodni vélte, a lap a szinlapot is hozván naponként. A részvét a hírlapra oly csekély, hogy újra és véglegesen fölkérem a t. cz. közönséget, sziveskedjék arra előfizetni. Nehogy azonban azokra nézve, kik csupán szinlapot a Közlöny nélkül akarnának hor-

da'ni. a kényszerítés legkisebb színe is háramolják, folyó hó 20-kaig előfizetést nyitok csupán szinlapra az egész szünetidényre 1 frt. 50 krral új pénzben. s azontúl csak azok követelhetnek szinlapot, kik ez öszveget előfizették, ez csak némi pótlása levén azon tömérdek öszvegnek, mibe a szinlap és bélyege kerül.

A Színházi Közlöny a szinlappal az előfizetőknek ezután is, s most már vidéki levelezésekkel is érdekesítve kiszolgáltatik.

Havi Mihály,

szinlapigazgató s a „Kolozsvári Színházi Közlöny“
 kiadó szerkesztője.

 Teljes számú példányokkal még szolgálhatunk.

Tisztázzuk a fogalmakat.

(A színművészet érdekében.)

A t. olvasók emlékezhetnek még a „pinczér ifiu“ és korábban „lábbeli segéd“ történetére, ki a helybeli „gyülekezet“-nél (szintársulat) szolgálni akart a színpadon, mint afféle csokolódó, szerelmeskedő legény.

Meglehet némelyeket megnevettezett ez esemény, de ismét némelyeket elkomoríthatott, a szerint a mint tekintetbe vették, avagy nem, hogy még mindig vannak — és fel lehet tenni: számtalanon — kik a színművészetéről a legferdebb fogalmakat táplálják agyokban.

— Nincs valami könnyebb, mint színésznek lenni — zengik a homályban szenvedők. Szabad, független élet, mely sem hely, sem időhöz nincs szorosan kötve és mindenütt folytatható, a hol jövedelemre kilátás van. Itt nincsenek nyomasztó szabályok, melyek a képzelet röptét akadályoznák, sőt inkább minden szép művészetek között itt lehet leghamarább szert tenni nyilvános elismerésre, azaz: hatalmas tapsokra sat.

Ilyen és hasonló nézetekkel még — mint fennebb említém — gyakran találkozhatni.

Pedig a színművészet megérdemli, hogy méltóbb, illőbb fogalmakat szerezzenek részint magáról a művészetéről és művészről, részint annak főtárgya, forrása és végcéljáról, részint a többi szépművészetektől való különbségeiről s viszont az azokkal való kölcsönös összefüggésről és végre haszna, becsé és előnyeiről.

A színművészet azon szépművészet: mindennemű színpadi darabokat a legtökéletesebben színre hozni, vagy oly jellemzőleg ábrázolni, hogy azok érthetők és tanulságosak legyenek, kellemesen mulattassanak, gyönyörködtessenek, vagy megindítsanak, illő fokig csalódásban tartssanak és a drámai költő szándékolt hatását inkább gyarapítsák mint kisebbsíték. Mert a színműköltő csak compositor, az ő virtuoza, vagy eleven ábrázolója: a színész.

A jó színdarabok nagy hasznáért és az azokban szerezhető élvezetért tehát a színművészet is hasonló mértékben kellemes, tanulságos, hasznos és szükséges, sőt nemcsak a kitünően szépművészetek közé tartozik, de a leghasznosabb és legnélkülözhetlenebbek közé is. Mert a többi szépművészetek, például: zene, festészet, szobrászat sat. műveikben tetszhetnek ugyan és meg is indíthatnak, azonban nem tudnak oly sok oldalú és egyszersmind jótékony befolyást előidézeni, mint

a színművészet jó drámai darabokra alkalmazva. Ez utóbbiak is magokban véve ugyan már sokkal terjedelmesebb befolyást gyakorolnak, mint a többi mesterművek, egy nép nyelvének kimivülésére, értelme, társalgása, és izlése képzésére, az erkölcsök finomítására, minden igazi világ- és emberismeret terjesztésére, hamis vélemények és előítéletek eloszlatására, és végre az ember megjavítása- és nemesítésére elkölcsös érzelmek felköltése, bölcs tanácsok, erényes mondatok és életszabályok által; de a színművészet s főként a szavallás segélye nélkül a drámai költészet csak félig hat. Mert a költő színműveiben igen sok érzést és tárgyat csak gyengén jelölhet meg, mivel ezeket semmiféle szó által nem lehet leírni, vagy kifejezni, hanem csak érezni, következőleg csak a szavalási hang és taghordozási beszéd által érzékíthetők vagy ábrázolhatók. Így például egy színműköltő sem képes az ő írott előadása által az ezerféle benyomások, érzések, szenvedélyek és indulatok, vagy jellemző hang és taghordozási kifejezését, azok különböző fokait és olvadásait, vagyületét vagy összeállítását, emelkedését és esését előadni; ellenkezőleg mindezt a színművészetnek kell átengedni, hogy megfelelő hangok, hangnyomatok, fordulatok, szünetek, hangmenetek és taghordozás által, célirányosan, hatólag előállítsa. Ezért a színművészet, mint a drámai darabok eleven ábrázolója, érdekes, tanulságos és hasznos következőleg a szépművészet becsét, hasznát, előnyét, fontosságát és szükségességét soha nem lehet azért félreismerni, mert talán még itt-ott némi javítivalók találhatók.

E szépművészet végcélja ennél fogva: hű jellemzése, vagy eleven jó és szép ábrázolása egy szerepben rajzolt személy jellemének. Mert a színész soha sem hoz egyedül színre egy darabot, sőt átvett szerepét sem játssza egészen egyedül egy másik személy segélye és közbejövetele nélkül, hanem mindig más pályatársával együtt. A szónok ellenben egészen egyedül lép fel és úgy is kell hogy elmondja egész műbeszédét, melynek jellemét csak általánosan jelölheti meg, nem pedig az egyes, meghatározott személy különös jellemét minden vonásaiban. Még akkor is, ha a szónok egy erényhőst vagy bűnmestert ábrázol, csak szavak által teszi és sohasem úgy, hogy ama személyt úgy állítsa elő, mint a színész a színpadon, hol ennek az átvett szerep rajzolt személyét valósággal úgy beszélőleg és cselekvőleg kell előállítani vagy

személyesíteni, a mint azon személy eredetiben valóban beszélni és cselekedni fogna. Azért a színésznek nem szabad, mint a szónoknak, pusztán általánosan jellemezni, hanem inkább az egész meghatározott egyes személyt minden vonásaiban hiven, félreismerhetőleg előállítani, következőleg egyéníteni vagy személyesíteni.

Ezért a színművészet a szónok szavalásától csak az egyénítés által különbözik. Ez okból a színész szavalása és arczjátéka személyesítő, egyénítő vagy ugyanazító, míg a szónoké csak jellemző lehet.

A színművészetnek tudomás szerint a színdarabok adják az anyagot és tárgyat, melyeknek fő tárgya, előállítandó jellege szerint, mindig csak a belső és külső ember lehet, melyhez a szónok és jó színész értelme és érzése az egyetlen valódi forrás.

RIVNYÁK S.

Két értelműség.

„Azért hogy ilyes meg ilyes új intézkedéseket tesz az uraság, csak javatokat kívánja“ — szól a gazdaliszt a jobbágyokhoz.

„Igen de mi nem akarjuk ám javunkat neki adni“ — válaszoltak a jobbágyok.

„Angyalok viszik figyelmedet az Ábrahám kebelébe ha kimúl“ — vigasztalá a nagyon beteg a lelkiatya.

„Bizony jól teszik ha visznek, mert olyan gyöngye vagyok, hogy magam erejéből aligha oda tudnék jutni.“

— Othello előadása alkalmával a szerecsen valahogy letörle orrától a fekete festéket, melyen midőn a közönség nevetni kezdett, egy a közönségből felkiált: „törülje le az orrát, valahol elfehéřítette.“

Érkeztek:

- ^{12/11} Mózza Sámuel, földbirtokos, Aranykútról.
Szalovecz Ágoston, földbirtokos, Hidvégről.
Kabós Gergely, földbirtokos, Dobokáról.
Bogdán Dénes, földbirtokos, Borsáról.
Mohai Károly, földbirtokos, Földvállról.
László Ferencz, földbirtokos, Ördögkútról.
Kun János, földbirtokos, Kolozsról.
Vajda Lajos, földbirtokos, Köblősről.
Csongrádi István, földbirtokos, Szt.-Vessződről.
Gutman Adolf, építész, Sz.-Régenből.
Zachariás Ferencz, kereskedő, Tordáról.
Bulbuk Gergely, kereskedő, Szamosujvárról.

- Bulbuk Márton, kereskedő, Szamosujvárról.
Pál Jakab, kereskedő, M.-Vásárhelyről.
Flórián Kristóf, kereskedő, M.-Vásárhelyről.
Todorfi Theodor, kereskedő, M.-Vásárhelyről.
Koncz Adolf, kereskedő, N.-Váradról.
Kovács Endre, festész, Bécsből.
Pap Antal, mészáros, M.-Vásárhelyről.
Markus János, praefectus, Sz.-Gothárdról.
^{12/11} Alesi János, püspök ő mlsga, Szamosujvárról.
Báró Bornemisza Albert, Somkerékről.
Báró Györfi József, Algyógyról.
Báró Bornemisza Sándor, Abafájáról.
Rediger Károly, földbirtokos, Tordáról.
Kabós Imre, földb., Micskéről.
Kabós József, földb., Somályról.
Márkovics Antal, földb., Boosról.
Mózsa Pál, földb., Boosról.
Berchof Pál, földb., Boosról.
Dindár József, cs. k. ker. főnök, Bonczidáról.
Smrczka Domokos, cs. k. pénzügy titkár, Bécsből.
Fogarasi Rudolf, kereskedő, M.-Vásárhelyről.

Elutaztak:

- ^{12/11} Peters Ferdinánd, cs. k. ker. tollnok, Bonczidára.
Fang Stefán, cs. kir. bányászgyakornok, Abrudbányára.
Fodor József, földbirtokos, Alörre.
^{12/11} Toroczka Venczel, földbirtokos, Toroczko-Szt-Györgyre.
Mózsa Sámuel, földb., Aranykútra.
Szalovecz Ágoston, földb., Berendre.
Kabós Gergely, földb., Dobokára.
Kun János, földb., Kolozsra.
Vajda Lajos, földb., Köblősré.
Csongrádi István, földb., Sz.-Vessződre.
Sknór Antal, lelkész, Tordára.
Bulbuk Márton, kereskedő, Szamosujvárra.
Bulbuk Gergely, keresk., Szamosujvárra.
Pál Jakab, keresk., Szamosujvárra.
Flórián Kristóf, keresk., Szamosujvárra.
Todorfi Tódor, keresk., Szamosujvárra.

HIRDETÉSEK.

(3)

(3—3)

Hirdetés.

A kolozsvári határon, a Csillag nevű hegyen, egy szép jószág több évre haszonbérbe kiadó. A jószág áll mintegy 150 hold szántóföldből, hozzá tartozó gazdasági épületekkel a legjobb kerben. A kedvező feltételek iránt értekezni lehet ügyvéd Nagy Leopoldnál, k.-monostor-utca, 232 sz. alatt.

(7)

(1—2)

Taufer János és fia, ajánlja a „NAGY PIPÁHOZ“ címzett kereskedését, hol a jó háziasszonyoknak szükséges, szépen tisztított len, valamint kész férfi és női ingek, lábravalók, és parket alsó-nadrágok a legnagyobb választékban a legillőbb áron kaphatók.

Egy használt zongora is von bérbe adandó.

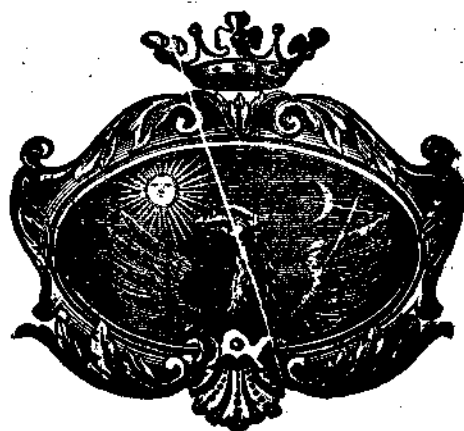
Taufer János és fia.

Tulajdonos és felelős szerkesztő: HAVI MIHALY.

I-ső bérlet

10-dik szám.

NEUZETI

SZÍNHÁZ.

Felsőbb

engedélyvel.

Kolozsvártt, ma, szerdán, november 16-kán, 1859.

A fennálló országos szini választmány pártfogása és HAVI MIHÁLY igazgatása alatti dalszintársaság által adatik:

FENN AZ ERNYŐ, nincsen kas.

100 arany jutalmat nyert eredeti vigjáték 3 felvonásban. Irta Szigligeti.

S z e m é l y z e t :

Donáti, ügyvéd	Gyulai.		Báró Várkövi	Paulai.
Klára, neje	J. Polákovicsné.		Rejtei	Komáromi.
Gizella { leányai	Seb. Minka.		Borsosné, nénje	Alajosné.
Etelka {	Folinuszné.		Inas	Rudolf.

Történik Pesten.

Helyek ára : Zártszék **70** kr. Földszint **42** kr. Altiszti jegy **21** kr.
Karzat **18** kr. osztr. ért.

Kezdeté fél 7 órakor, vége 9-kor.